

Lidköpings kommun
malin.olssonlundqvist@lidkoping.se

Reviderat granskningsyttrande över Förslag till fördjupad översiktsplan (FÖP) för norra Kålland och Kållandsö i Lidköpings kommun

Om ärendet

Lidköpings kommun har den 2026-03-11 begärt ett reviderat granskningsyttrande av Länsstyrelsen. Enligt 3 kap. 18 a § PBL ska Länsstyrelsen på kommunens begäran tillhandahålla ett reviderat granskningsyttrande om kommunen ändrar planförslaget efter granskningstiden utan att en ny granskning äger rum och Länsstyrelsens yttrande till följd av ändringen helt eller delvis inte längre är relevant.

Inledning

Lidköpings kommuner har den datum-månad-år begärt ett reviderat granskningsyttrande av Länsstyrelsen. Enligt 3 kap. 18 a § PBL ska Länsstyrelsen på kommunens begäran tillhandahålla ett reviderat granskningsyttrande om kommunen ändrar planförslaget efter granskningstiden utan att en ny granskning enligt äger rum och Länsstyrelsens yttrande till följd av ändringen helt eller delvis inte längre är relevant.

Detta granskningsyttrande lämnas med stöd av 3 kap. 16 § plan- och bygglagen (PBL). Yttrandet utgör statens samlade uppfattning om planen vad gäller Länsstyrelsens ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL i ett senare planeringsskede.

Enligt 3 kap. 16 § PBL ska det av yttrandet enbart framgå om:

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken (MB),
2. förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm (MKN) enligt 5 kap. MB inte följs,

3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) inte är förenlig med 7 kap. 18 h § första stycket MB,
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. en bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Underlaget som har skickats till Länsstyrelsen för granskning utgör en ändring av den kommunövergripande översiktsplanen för viss del av kommunen, benämnt fördjupad översiktsplan för norra Kålland och Kållandsö. Yttrandet är en del av den fördjupade översiktsplanen och ska därför läggas till planen då den antagits. Där Länsstyrelsen inte har godtagit planen i viss del, ska det anmärkas i planen (3 kap. 5 § PBL).

I rollen att ta tillvara och samordna statens intressen har Länsstyrelsen inhämtat synpunkter på förslaget till fördjupad översiktsplan från berörda myndigheter. Yttranden över planförslaget har inkommit från Försvarsmakten, Post- och telestyrelsen, Luftfartsverket, Skogsstyrelsen, Statens geotekniska institut, Svenska kraftnät, Trafikverket samt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Kopior av yttrandena överlämnas till kommunen för kännedom.

Samlade bedömning

Som nämnts i föregående skeden så har Länsstyrelsen i tidiga dialoger efterfrågat en strategi för området, och ser därför mycket positivt på att en sådan nu har tagits fram i form av FÖP:en. Den fördjupade översiktsplanen kan ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras, även om den i delar fortfarande inte har en högre detaljeringsgrad än den kommunövergripande översiktsplanen.

I kartan i den samlade bedömningen har kommunen angett områden för möjlig bebyggelseutveckling. Länsstyrelsen ser en risk för att detta utpekande, då det saknas en sådan tydlighet i mark- och vattenanvändningskartan, används som utgångspunkt för efterföljande plan - och lovärende, vilket kan leda till att ytterligare

prövningsgrunder aktualiseras. Om detta inte är avsikten bör kommunen förtydliga detta i planhandlingen. Om avsikten är att kartan den samlade bedömningen ska kunna ses som vägledande så behöver kommunens bedömningar och beskrivningar av planens konsekvenser ses över och uppdateras i förhållande till det.

Länsstyrelsen gör bedömningen att förslaget saknar den tydlighet som krävs för tillräckligt säkerställande av hur riksintresset för kulturmiljö tillgodoses. Påtaglig skada på detta riksintresse kan därmed inte uteslutas. När det gäller övriga riksintressen bedömer Länsstyrelsen att de tillgodoses.

Länsstyrelsen bedömer att det som föreslås medverkar till att MKN enligt 5 kap. MB följs.

Länsstyrelsens invändningar gällande landsbygdsutveckling i strandnära lägen kvarstår, vilket betyder att Länsstyrelsen har invändningar mot LIS-områden inom planområdet för FÖP:en; Läckö 1:7 och Ekebo, väster om Spiken.

Länsstyrelsen bedömer att frågor som berör mark- och vattenområden och som angår angränsande kommuner samordnas på ett lämpligt sätt.

Planen bedöms inte medföra sådan negativ påverkan avseende människors hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion att det i ett senare planeringsskede ska gå Länsstyrelsen anledning att ingripa enligt 11 kap. PBL. Det förutsätter dock att kommunen följer de rekommendationer som planförslaget lyfter fram.

Länsstyrelsens synpunkter gällande ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Riksintressen

Kulturmiljövård (3 kap. 6 § MB)

Länsstyrelsen gör bedömningen att granskningsförslaget till FÖP:en för Norra Kålland och Kållandsö, trots vissa kompletteringar efter samrådet, fortsatt saknar den tydlighet som krävs för tillräckligt säkerställande av hur berörda riksintressen för kulturmiljö (främst

KR08 Otterstad-Läckö) ska tillgodoses. Vi kan därmed inte utesluta påtaglig skada på riksintresset.

FÖP:en har inför granskningen till viss del kompletterats bland annat sett till de synpunkter Länsstyrelsen tidigare framfört kring redovisningen och hanteringen av de berörda riksintressena för kulturmiljövården.

En nyligen framtagna arkitekturstrategi med karaktärsbeskrivningar, som delvis berör FÖP:ens planområde, har lagts in som bilaga. Karaktärsbeskrivningen för Spikenområdet är relativt tydlig. Motsvarande karaktärsbeskrivning för Norra Kålland/Kållandsö hanterar ett mycket stort område, som består av FÖP:ens samtliga landskapstypsområden och blir i det sammanhanget väl generaliserande. Karaktärsbeskrivningen för Norra Kålland/Kållandsö saknar en tydlighet sett till de olika landskapstyper som omfattas. Arkitekturstrategins rekommendationer korrelerar inte till FÖP:ens ställningstaganden.

FÖP:en innehåller dels formuleringar under olika rubriker i planeringsinriktningen och dels ställningstaganden i planförslagets del för de olika landskapstyperna. Det blir otydligt hur ställningstagandena i planeringsinriktningen under de olika rubrikerna (bostäder, näringsliv, kommunikationer osv) förhåller sig till varandra sett till vägledning inför framtida planering och lov. Därtill blir det otydligt hur planeringsinriktningens ställningstaganden förhåller sig till planförslagets formulerade ställningstaganden för de olika landskapstyperna. I tillägg till detta är flertalet ställningstaganden formulerade som "bör-krav" och vissa som ska-krav. Likaså planens konsekvenser – kan nämnas utifrån otydlighet och avsaknad av innehåll. Det blir väldigt tydligt i den delen då det saknas underlag att göra bedömningen utifrån.

Ovanstående resonemang syftar till att åskådliggöra Länsstyrelsens synpunkt att FÖP-förslaget fortsatt är otydligt sett till frågan om hur riksintressen för kulturmiljövården ska tillgodoses. Otydligheten förstärks ytterligare av att FÖP:en inte innehåller förslag till specifik mark lämplig för exploatering. Detta kan dels innebära en otydlighet gentemot allmänheten och fastighetsägare/exploatörer – och dels svårigheter för kommunen att med tydlighet hävda tillgodoseende av riksintresset i framtida planer och lov.

Miljö kvalitetsnormer

Länsstyrelsen bedömer att det som föreslås medverkar till att MKN enligt 5 kap. MB följs.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Länsstyrelsen har yttrat sig över LIS-områdena i granskningsyttrandena över den kommunövergripande översiktsplanen och LIS-planen. Länsstyrelsens synpunkter kvarstår, vilket också framgår av Länsstyrelsens underlag till kommunens planeringsstrategi (daterat 2022-04-29).

Det betyder att Länsstyrelsen har invändningar mot LIS-områden inom planområdet för FÖP:en; Läckö 1:7 och Ekebo, väster om Spiken. När FÖP:en antas så måste det framgå av planen att Länsstyrelsen har invändningar (3 kap. 5§ PBL).

Mellankommunal samordning

Länsstyrelsen bedömer att den i planen föreslagna mark- och vattenanvändning som berör andra kommuner samordnas på lämpligt sätt.

Hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion

Planen bedöms inte medföra sådan negativ påverkan avseende människors hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion att det i ett senare planeringsskede ska ge Länsstyrelsen anledning att ingripa enligt 11 kap. PBL. Det förutsätter dock att kommunen följer de rekommendationer som förslaget lyfter fram.

När kommunen arbetar vidare med frågan är det viktigt att beakta de upplysningar som Trafikverket framfört i sitt granskningsyttrande, om att Trafikverket inte planerar att genomföra förebyggande åtgärder för att säkerställa framkomligheten under översvämning på berörda statliga vägar. Om kommunen väljer att detaljplanelägga mark som innebär att sådana åtgärder krävs så kan Trafikverket komma att ställa krav på medfinansiering.

Se Trafikverkets yttrande, daterat 2025-10-09, för att ta del av yttrandet i sin helhet.

Beredning

Detta yttrande har beslutats av t.f. funktionschef Torbjörn Sahl efter föredragning av planhandläggare Emma Ahlgren. Företrädare för avdelningen för civilt försvar och beredskap, landsbygdsavdelningen, miljöavdelningen, naturavdelningen, samhällsavdelningen och vattenavdelningen har bidragit till beredningen av detta yttrande. Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

Yttranden för kännedom från:

Försvarsmakten

Luftfartsverket

Post- och telestyrelsen

Skogsstyrelsen

Statens geotekniska institut

Svenska kraftnät

Trafikverket

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Kopia till

Försvarsmakten

Luftfartsverket

Post- och telestyrelsen

Skogsstyrelsen

Statens geotekniska institut

Svenska kraftnät

Trafikverket

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Länsstyrelsen i Västra Götaland/

Samhällsavdelningen, Maria Norrman, Per Jernevad

Avdelningen för civilt försvar och beredskap, Mattias Svanström

Natur- och vattenavdelningen, Linnea Söderberg och Katarina Sobis

Miljöavdelningen, Carina Nyhammer

Landsbygdsavdelningen, Jannicke Hellberg

Funktionschef Plan – och bygg, Torbjörn Sahl